

ประโยค ป.๖.๘
แต่ง ไทยเป็นมคอ
สอบ วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

อุบายโกศลนั้น คือความเป็นผู้ฉลาดในอุบายสำหรับประกอบกิจนั้นๆ มีวิภาคเป็น ๒ ประการ คือ อายโกศล ความเป็นผู้ฉลาดรอบรู้เหตุเป็นเครื่องเจริญ ๑ อุบายโกศล ความเป็นผู้ฉลาดรอบรู้เหตุเป็นเครื่องเสื่อม ๑ คุณข้อนี้มีในท่านผู้ใดแล้ว ท่านผู้นั้นย่อมเข้าใจในที่จะประกอบกิจไม่ให้อากุลยังประโยชน์ตนประโยชน์ท่านให้สำเร็จบริบูรณ์โดยสามารถ แม้เมื่อมีภัยที่น่าหวั่นหวาดตั้งอยู่รอบด้าน ยังอาจดำริการณ ฝ่อนปรนทำตนและผู้อื่นให้รอดโดยสวัสดิ์ ความนี้ ฟังสาธกด้วยด้วยเรื่องในมหาปรินิพพานสูตร ในที่ฉนิกายมหาวรรค ครั้งเมื่อคณะมัลลกษัตริย์ ผู้ครองกุสินารานครน้อย ทำการถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระแล้ว ชาวทราบไปถึงกษัตริย์และประชานิบัติ ผู้ครองราชธานีและนครใหญ่น้อย ๗ ตำบล มีพระเจ้าอชาตศัตรูราช ผู้ทรงดำรงราชศวรรยาธิปัตย์ ณ มคธรัฐราชอาณาจักรเป็นประธาน ต่างพระองค์ทรงแต่งราชทูตจำทูลพระราชสาส์นส่งไปสู่กุสินารานคร ให้ทูลขอส่วนพระพุทธสารริกธาตุต่อมัลลกษัตริย์ เพื่อเชิญมาบรรจุไว้ในพระสถูปเป็นที่ทำสักการบูชา ถ้าคณะมัลลกษัตริย์จะไม่ฉลาดในอุบายหยิ่งเห็นการณ์ข้างหน้า พอทูตเมืองไหนมาถึงก็จะแจกให้ไปๆ ฉวยว่า พระสารริกธาตุหมดแล้ว จะมีใครมาขออีกและจะไม่ได้ หรือผู้ที่ได้รับแจกแล้ว แต่จะไม่พอประสงค์เพียงเท่านั้น ยังต้องการอีก เมื่อไม่ได้สมประสงค์ก็จะเกิดอาฆาตบาดหมางแล้ว จะเข้ากันหรือแต่ลำพัง ยกพยุหแสนยามาทำสงคราม เพื่อจะชิงเอาด้วยพลการ ไทนเลย คณะมัลลกษัตริย์ผู้มีกำลังน้อย จะต่อต้านข้าศึกผู้มีกำลังมากกว่าได้ ถึงอย่างไรก็ไม่ควรให้มีสงครามมาติดพระนคร ในอันใช่ที่ คณะมัลลกษัตริย์ทรงเห็นการณ์ดังนี้ จึงยังไม่ยอมแจกพระสารริกธาตุให้ไปก่อน กว่าทูตหลายพระนครจะมาพร้อมกันเข้าแล้ว และรบเร้าจะให้แจกจนได้ เมื่อเป็นสมัยเช่นนี้ จึงโทณพราหมณ์ได้กล่าวสุนทรกถาแนะนำทูต ๗ พระนครให้สโมสรสามัคคีกับคณะมัลลกษัตริย์เข้าได้แล้ว พร้อมใจกันแบ่งพระสารริกธาตุออกเป็น ๘ ส่วน แจกแก่กันฝ่ายละส่วน เมื่อได้ทำเช่นนี้ หากจะ

มีใครมาขอในภายหลัง ก็จะทำอย่างใดก็ตามว่า พระสารีริกษัตริย์นั้นแบ่งกันเสร็จแล้ว ถ้าจะขัดขึ้นต่อยุทธิทำสัมปหารเพื่อแย่งชิง ก็จะได้อาศัย ๗ พระนครนั้น อันร่วมสามัคคีธรรมเป็นกำลังช่วยต่อสู้พวกข้าศึก ชื่อนี้ก็มีผล เมื่อแจกพระสารีริกษัตริย์กันเสร็จแล้ว คณะโมริยกษัตริย์เมืองปิณฑลวันเพิงทราบข่าวและแต่งทูตมาขอส่วนพระสารีริกษัตริย์ก็ได้ไปแต่พระอังคารที่ยังเหลือ ไม่สามารถจะขู่เชิญคณะมัลลกษัตริย์ให้จำยอมแบ่งส่วนของตนให้อีก คณะมัลลกษัตริย์และโศภนพราหมณ์ ฉลาดในอุบายหยั่งเห็นการณ์ข้างหน้า ปฏิบัติราชกิจต้องตามท่วงที ทำพระนครให้สวัสดิจากมหาภัยอันนำหวั่นหวาดเห็นปานนั้น ด้วยประการฉะนี้.

—◆—
ให้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที